

Z. P. J.

ur. 1925; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Lublin, dwudziestolecie międzywojenne, dzielnica Wieniawa, Żydzi, stosunki polsko-żydowskie, synagoga Maharszala, bożnica na Wieniawie, świątynie żydowskie, szabat

Świątynie żydowskie w przedwojennym Lublinie

W Lublinie były dwie, była synagoga przepiękna, w której ja byłam w środku, była pięknie wymalowana. To jest ta synagoga, jak się schodzi z Bramy Grodzkiej na plac przy zamku, wielka synagoga, piękna. Ona była umalowana na czarno, spód był czarny, a na tym czarnym tle były przepiękne kwiaty – czerwone, zielone, żółte – naokoło. Piękna była, bardzo piękna ta synagoga była. Z mamusią byłam w środku, zobaczyć tę synagogę. Tutaj była bożnica, bożnica po żydowsku to jest tak jak u nas dom modlitwy. Piękna, murowana, w środku ślicznie pomalowana, taka zadbana. To był parterowy domek, taki kwadratowy, też tam w środku byłam.

U nas w kościele jest takie naczynie, gdzie jest woda święcona, jak się wchodzi do kościoła, to się rękę macza i żegna się, a u Żydów na ścianie jest przypięta ośła skóra i jak Żyd przychodzi do bożnicy, to rusza tę skórę, całuje, taki był zwyczaj tam u tych Żydów.

Kobietom nie wolno było wejść z gołą głową, albo musiały mieć perukę, albo musiały mieć chustkę na głowie. Do środka bożnicy wchodził mężczyźni, a kobiety mogły stać na brzegach. Pośrodku tej bożnicy były takie cztery słupy z sufitem, tam stolik był i księga, oni tam się modlili. Od nas z balkonu widać było czasami, jak oni się modlili w tej świątyni – zawsze w piątek. U Żydów w piątek to już było święto, nie wolno im było nawet gotować ani zapalić ognia, więc prosili katolików, żeby im zapalili czy co, no i byli ludzie tacy, którzy pomagali – w naszej kamienicy była żona dozorczy, pana Józefa, już nie wiem, jak się nazywali, no i ta żona do Żydów chodziła, tam im zapaliła, tam im ugotowała, czy coś przyniosła, a u nich już było wielkie święto.

Data i miejsce nagrania	2011-09-21, Lublin
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"